

SOFI
KINSELA
Dugujem ti

Prevela
Aleksandra Čabraja

■ Laguna ■

Naslov originala

Sophie Kinsella
I OWE YOU ONE

Copyright © Madhen Media Ltd. 2019

Translation copyright © 2019 za srpsko izdanje, LAGUNA

Kupovinom knjige sa FSC oznakom pomažete razvoj projekta
odgovornog korišćenja šumskih resursa širom sveta.

NC-COC-016937, NC-CW-016937, FSC-C007782

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

Mojoj prijateljici i urednici Džoj Terekjev

PRVO POGLAVLJE

Nevolja sa mnom je u tome što nisam u stanju da zanemarim neke stvari. Smetaju mi. Vidim probleme i hoću da ih rešim, odmah, sada. Ne zovu me bez razloga Fiksi.

Hoću da kažem, to ume da bude i dobro. Na primer, na venčanju moje najbolje drugarice Hane došla sam na prijem i odmah primetila da je samo na polovinu stolova postavljeno cveće. Rastrčala sam se da to sredim pre nego što su ostali gosti stigli, i u svojoj zdravici Hana mi je zahvalila što sam se izborila sa „cvetnom aferom“. Dakle, to je bilo dobro.

S druge strane, jednom sam htela da skinem trunčicu sa noge ženi koja je sedela do mene pored bazena u spa-centru. Samo sam htela da joj pomognem. Međutim, ispostavilo se da to nije bila trunčica, već stidna dlačica koja joj je rasla na sredini butine. A onda je sve ispalo još gore jer sam rekla: „Izvinite! Mislila sam da je to trunčica“, a ona je baš gadno pocrvenela i još dve žene su se okrenule prema nama da vide šta se dešava...

Nije trebalo ništa da kažem. Sad to shvatam.

Kako god. Dakle, to je moja osobenost. Moja mana. Sve mi smeta. A upravo sada, smeta mi limenka koka-kole. Ostavljena je na najvišoj polici na odeljenju za dokolicu u našoj radnji, ispred izložene šahovske table. I ne samo to, na šahovskoj tabli je smeđa mrlja. Očigledno je neko otvorio limenku ili ju je naglo spustio na policu i sve isprskao koka-kolom a nije to počistio. Ko?

Škiljim osvrćući se po radnji i ozbiljno sumnjam na Grega, našeg prodavca. Greg po ceo dan nešto pije. Ako u ruci ne drži limenku, onda pije onu odvratnu filter kafu iz stiro-porske šolje sa šarom maskirnog platna i mrežice, kao da je u vojsci umesto u prodavnici u Ektonu. I većito ih ostavlja svuda unaokolo, ili čak gura u ruke mušterijama, govoreći: „Pridržite mi to sekund“, dok im skida s police i pokazuje neki tiganj. *Rekla* sam mu da to ne radi.

Kako god. Ovo nije trenutak za optuživanje. Ko god da je tu ostavio limenku koka-kole (Greg, sigurno Greg), ostavio je i gadnu mrlju, baš sada kad nam dolaze važni gosti.

I da, znam da se mrlja nalazi na najvišoj polici. Znam da nije upadljiva. Znam da bi većina ljudi na mom mestu samo slegla ramenima. Rekli bi: *Nije to tako važno. Pogledajmo širu sliku.*

Nikad zapravo nisam umela da sagledam širu sliku.

Očajnički se trudim da ne gledam u mrlju, već se umesto toga usredsređujem na ostatak prodavnice, koja je blistavo čista. Pomalo haotična, možda, ali takav je stil naše porodične prodavnice mešovite robe. (*Porodično vlasništvo od 1985*, piše u našem izlogu.) Prodajemo mnogo različitih stvari, od noževa do keclja i svećnjaka, a za sve to treba negde naći mesta.

Odjednom ugledam starijeg čoveka u kabanici, u delu s kuhinjskim priborom. Drhtavom rukom pokušava da dosegne običnu belu šolju, a ja prilazim da mu je dohvatim.

„Izvolite“, kažem ljubazno se smeškajući. „Mogu to da vam odnesem na kasu. Treba li vam još koja šolja? Ili da vam pokažem još nešto?“

„Ne, hvala, dušo“, kaže on, treperavim glasom. „Treba mi samo jedna šolja.“

„Da li baš želite belu?“, blago navaljujem, jer u kupovini jedne jedine obične bele šolje ima nečeg tako potresnog da ne mogu to da podnesem.

„Pa“ – on neodlučno posmatra ostale šolje – „svida mi se i smeđa.“

„Možda ova?“ Uzimam keramičku smeđu šolju koju je on verovatno otpisao jer mu je bila izvan domašaja. Čvrsta je, s lepom velikom ručkom. Liči na šolju iz koje bi se moglo prijatno pijuckati sedeći pored kamina.

Njegov pogled zablista a ja pomislim: „Znala sam.“ Kad vam je život ograničen, izbor šolje postaje vrlo važan.

„Ona je za funtu skuplja“, kažem mu. „Četiri i devedeset devet. Da li vam to odgovara?“

Jer, nikad ništa ne treba podrazumevati. Nikad ništa ne treba uzimati zdravo za gotovo. To me je tata naučio.

„U redu je, ljubavi.“ On mi uzvrća osmehom. „U redu je.“

„Divno! Pa, dođite ovamo...“

Oprezno ga vodim uskim prolazom, osmatrajući osetljiva mesta. Što i nije baš *toliko* nesebično kako možda izgleda – ovaj čovek je rođeni rušitelj. To se vidi čim ga pogledate. Ruke mu drhte, pogled mu je nesiguran, za sobom vuče pohabana stara kolica... sve su to znaci klasičnog rušitelja. A poslednje što mi sad treba jesu krhotine od posuđa po podu. Sad kad svakog časa treba da stignu Džejkovi gosti.

Vedro se smešim kupcu skrivajući misli, mada mi se i od same reči *Džejk* koja mi prolazi kroz glavu utroba prevrće od nervoze. Dosad sam već navikla na to, mada ne znam baš

da li je to normalno. Ne znam šta drugi ljudi osećaju prema svojoj braći i sestrama. Moja najbolja drugarica Hana nema ni braće ni sestara, a to baš nije nešto što biste mogli da pitate nepoznate ljude, zar ne? „Kako se osećaš kad razmišljaš o svom bratu ili sestri? Nekako izmoždjeno, napeto i uplašeno?“ Ali ja to svakako osećam kad je reč o mom bratu Džejku. Zbog Nikol se ne osećam napeto, ali se osećam izmoždjeno i, vrlo često, poželim da udaram po nečemu.

Sve u svemu, nijedno od njih dvoje mi ne izaziva *prijatna* osećanja.

Možda je to zato što su oboje stariji od mene, i što ih je bilo teško pratiti. Kad sam sa jedanaest godina krenula u starije razrede osnovne škole, Džejk je imao šesnaest godina i bio je zvezda fudbalskog tima. Nikol je sa petnaest bila zanosno lepa i nudili su joj da postane manekenka. Svi su u školi želeli da se druže s njom. Ljudi su me sa strahopoštovanjem pitali: „Džejk Far je tvoj *brat*? Nikol Far ti je *sestra*?“

Nikol je i tada bila isto tako neuhvatljiva i nestalna kao i danas, ali je Džejk u svemu dominirao. On je bio usredsređen. Bistrog pogleda. Plahovit. Uvek ću se sećati kako se posvađao s mamom, a onda izašao napolje i šutirao limenku po ulici, glasno psujući pod noćnim nebom. Posmatrala sam ga s prozora na spratu, napeta i pomalo uplašena. Sada mi je dvadeset i sedam godina, ali zapravo nikada ne zaboravljamo jedanaestogodišnjaka u sebi, zar ne?

A naravno, postoje i drugi razlozi zbog kojih se pored Džejka osećam jadno. Opipljivi razlozi. Finansijski razlozi.

O kojima sad *neću* da razmišljam. Umesto toga se nasmešim starcu, trudeći se da ostavim utisak kako imam sve vreme ovoga sveta. Kao što bi tata radio.

Morag kuca cenu a on vadi stari kožni novčanik.

„Pedeset...“, čujem kako mrmlja gledajući u novčić. „Je li ovo pedeset penija?“

„Da vidimo, ljubavi“, kaže Morag svojim umirujućim tonom. Morag je sa nama već sedam godina. Pre toga nam je bila mušterija, a prijavila se kad je videla oglas za posao u radnji. Sada je pomoćnica upravnika i uvek obavlja nabavku čestitki – ima oštro oko. „Ne, to je deset penija“, kaže ona ljubazno starom gospodinu. „Imate li možda tu još jednu funtu u metalu?“

Pogled mi opet skreće ka limenci koka-kole i umrljanoj šahovskoj tabli. Nije to važno, govorim sebi. Sad nema vremena da to sređujem. A gosti to neće ni primetiti. Oni dolaze da nam pokažu svoju ponudu maslinovog ulja, a ne da zagledaju radnju. Zaboravi na to, Fiksi.

Zaboravi to.

O, bože, ali ne mogu. To me *izluđuje*.

Pogled mi neprestano skreće ka limenci. Prsti mi se kreću *onako* kako se to uvek dešava kada očajnički žudim nešto da popravim; kad me neka situacija *izluđuje*. Grozničavo tapkaju jedni o druge. A stopala mi se takođe čudno kreću. *Napred – u stranu – nazad, napred – u stranu – nazad.*

Tako je još otkad sam bila dete. To je jače od mene. Znam da bi bilo sumanuto dovući lestve, uzeti kofu vode i oprati mrlju, sad kada bi gosti svakog časa mogli da stignu. *Znam to.*

„Greg!“, zaurlam, ne uspevajući da se obuzdam, čim se on pojavi iz odeljenja sa staklom. „Brzo! Donesi lestve. Moram da očistim onu mrlju.“

Greg diže pogled u pravcu gde upirem prstom i trgne se s očiglednom grižom savesti ugledavši limenku koka-kole.

„Nisam je ja ostavio“, kaže brzo. „Sigurno nisam ja.“ Zatim zastane, pa doda: „Mislim, ako i jesam, nisam to primetio.“

Kod Grega je štos u tome što je zaista odan radnji i često ostaje duže na poslu, pa mu štošta opraštam.

„Nije važno ko je“, kažem odsečno. „Hajde samo da to sklonimo.“

„Dobro“, odgovara Greg, kao da upravo razmišlja o tome. „Da. Ali zar ne treba oni ljudi baš sad da dođu?“

„Da, i zato moramo da *požurimo*. Treba to da uradimo *brzo*.“

„Dobro“, ponovi Greg, ne mičući se s mesta. „U redu. Kapiram. Gde je Džejk?“

To je stvarno dobro pitanje. Džejk je trebalo prvi da se nađe s tim ljudima koji prodaju maslinovo ulje. Navodno u nekom baru. On je ugovorio ovaj sastanak. A sad ga nema.

Međutim, odanost porodici me sprečava da išta od toga kažem naglas. Odanost porodici igra važnu ulogu u mom životu. Možda najvažniju. Neki ljudi kažu da čuju kako ih upućuje glas Gospoda Isusa; ja čujem glas svog pokojnog tate, koji govori naglaskom Ist enda: *Porodica je najvažnija, Fiksi. Porodica je ono što nas pokreće. Porodica je sve.*

Odanost porodici je, u suštini, naša religija.

„Džejk te uvek stavlja u nezgodan položaj“, mrmlja Greg. „Nikad ne znaš kada će se pojaviti. Ne možeš da se osloniš na njega. A danas nas inače nema dovoljno u radnji, pošto je tvoja mama uzela slobodan dan.“

Sve je to možda istina, ali u glavi opet čujem tatin glas: *Porodica je na prvom mestu, Fiksi. Zaštiti porodicu u javnosti. Raspravi to s njima kasnije, nasamo.*

„Džejk radi sopstveno radno vreme“, podsećam Grega. „Tako je dogovoreno.“

Svi mi, Farovi, radimo u prodavnici – mama, ja, Džejk i moja sestra Nikol – ali samo mama i ja radimo puno radno vreme. Džejk sebe naziva našim „konsultantom“. On ima

drugi posao u gradu i radi master iz poslovne administracije preko interneta, i uskače u radnju kad može. A Nikol ide na tečaj za instruktore joge od ponedjeljka do petka, i zato može da dolazi samo vikendom. Što ponekad i radi.

„Pretpostavljam da je krenuo“, dodajem žustro. „U svakom slučaju, treba to brzo da obavimo. Hajde! Lestve!“

Dok Greg vuče lestve na rasklapanje po podu, ja žurim u zadnju prostoriju i sipam vruću vodu u kofu. Treba samo da skoknem na lestve, obrišem mrlju, pokupim limenku, skočim dole i sve pospremim pre nego što nam stignu gosti. Jednostavno.

Odeljenje za dokolicu pomalo odskače od ostatka radnje, okruženo kuhinjskim krpama i priborom za pravljenje džema. Ali tata ga je tako postavio, i zato to nikada nismo menjali. Tata je voleo šah i društvene igre. Uvek je govorio da su jednako važni u kući kao i kašike. Mušterije bi došle da kupe čajnik i usput bi kupile i monopol.

A otkad je on umro, pre devet godina, trudili smo se da radnja ostane baš onakva kako ju je on osmislio. Još uvek prodajemo šarene bombonice. Još uvek imamo malo gvoždarsko odeljenje. I još uvek na odeljenju dokolice prodajemo društvene igre, lopte i vodene pištolje.

Štos je u tome što je tata bio u stanju da bilo kome proda bilo šta. Bio je dopadljiv. Ali ne napadno, licemerno dopadljiv; istinski dopadljiv. Verovao je u svaku stvar koju je prodavao. Želeo je da usreći ljude. *Uspevao* je da usreći ljude. Stvorio je zajednicu u ovom malom kutku Zapadnog Londona (nazivao je sebe „imigrantom“, pošto je bio iz Ist enda), koja još uvek postoji. Čak i ako je mušterija koje su stvarno poznavale tatu svake godine sve manje.

„Dobro“, kažem, žureći u radnju s kofom u ruci. „Ovo će biti gotovo za sekund.“

Brzo se penjem uz merdevine i trljam smeđu mrlju. Ispod sebe vidim Morag kako pokazuje jednom kupcu kuhinjski nož, i opirem se nagonu da se uključim u njihov razgovor. Razumem se u noževe, završila sam i kurs kulinarstva. Ali ne možeš raditi sve istovremeno, i...

„Stigli su“, objavljuje Greg. „Parkiraju se na naše mesto.“

Džek je zahtevao da naše jedino parking-mesto ostavimo slobodno za te dobavljače maslinovog ulja. Oni će ga pitati: „Imate li parking?“, a on neće hteti da odgovori „Samo jedno mesto“, jer je nadmen u takvim situacijama, i zato će im reći: „Naravno!“, kao da imamo čitavu podzemnu garažu.

„Nema problema“, kažem zadihano. „Završila sam. Sve je u redu.“

Ubacujem krpu u kofu i brzo silazim, s limenkom koka-kole u ruci. Eto. Sve je bilo gotovo za minut i sad više ne moram da mislim na to i...

„Pažljivo na tim lestvama.“

Ispod sebe čujem Gregov glas, ali on nas stalno zabavlja tim glupim zdravstvenim i bezbednosnim pravilima koja čita na internetu, i zato ne obraćam pažnju na to, sve dok on ne drekne: „Stani!“, istinski uznemiren.

„Fiksi!“, vikne Stejsi koja stoji za tezgom. Ona je naša prodavačica i ima prodoran nazalni glas koji ne možete da ne čujete. „Pazi!“

Naglo okrećem glavu i tek trenutak kasnije shvatam šta sam uradila. Rukavom sam zakačila mrežicu malog koša, koja se zakačila za ručku ogromnog vedra punog loptica. I ono se sad prevrće i pada sa police... a ja nikako ne mogu to da sprečim. *Sranje...*

„O, bože!“

Dižem slobodnu ruku da se zaštitim od bujice gumenih loptica. Padaju mi po glavi, po ramenima, po čitavoj radnji. Odakle nam uopšte, dođavola, toliko tih loptica?

„Brzo!“, vičem Gregu i Stejsi. „Timski rad! Skupljajte ih! Ja idem da zadržim goste.“

Dok žurim ka vratima, Greg i Stejsi mi uopšte ne liče na tim; zapravo, liče mi na *antitim*. Neprestano se sudaraju i psuju. Greg brzo gura loptice u svoju košulju i džepove pantalona, a ja vičem: „Vraćaj ih u *vedro!*“

„Ja uopšte nisam primetila tu mrlju od koka-kole“, kaže mi Stejsi u prolazu, po običaju sležući ramenima. „Mogla je slobodno tako da ostane.“

Da li mi to sad stvarno pomaže?, poželim da se brecnem. Ali to ne radim. Kao prvo, Stejsi dobro radi i вреди je zadržati. Samo se treba izboriti sa onim što mama i ja nazivamo SNM (Stejsinim nezgodnim momentima).

Ali naravno, pravi razlog zbog kojeg joj ništa ne odgovaram jeste taj što je ona u pravu. Trebalo je da ostavim mrlju na miru. Jednostavno ne mogu da se uzdržim da ne popravljam stvari. To mi je mana. Takva sam.

DRUGO POGLAVLJE

Gosti mi deluju otmeno. Naravno. Moj brat Džejk voli da se druži sa otmenim ljudima. Oduvek je bio ambiciozan, još od malih nogu. U početku je samo želeo da uđe u fudbalski tim. Onda je, u kasnijim tinejdžerskim godinama, počeo da se druži sa bogatašima – i odjednom mu više nisu bili dovoljno dobri naša kuća ni naša letovanja, a jednom užasnom prilikom ni tatin naglasak. (To je bila još jedna strašna svađa. Mama se stvarno uznemirila. Još uvek se sećam vike koja je dopirala iz prizemlja.)

Radio je kao agent za prodaju nekretnina u Fulamu – do pre oko tri godine, kada je započeo sopstveni posao – a tu se još više zarazio otmenošću. Džejk voli da se druži sa likovima u skupim zumbanim cipelama, sa bezličnim frizurama i *nadmenim* glasovima. U suštini, mrzi što nije rođen u Čelsiju, što nije jedan od onih razuzdanih mladih bogataša s televizije koji se provode sa članovima kraljevske porodice i idu na odmor šest puta godišnje. Ali kad je već tako, bar može

da sve svoje vreme provodi u pabovima na Kings roudu s tipovima koji se zovu Rupert.

Ova dvojica, koji upravo izlaze iz svog rendžrovera, očigledno potiču iz te ekipe, sa svojim polo majicama i mokasinama i preplanulim tenom. Da budem iskrena, takvi ljudi me pomalo plaše, ali kažem sebi *Glavu gore, Fiksi*, i krećem im u susret da ih pozdravim. Vidim kako jedan mršteći se odmerava radnju, i odmah se nakostrešim. Dobro, izlog nam nije baš najblistaviji – zgrada je namenski izgrađena hiljadu devetsto sedamdeset i neke – ali se stakla na izlogu cakle, a kuhinjski tekstil izložen u njemu izgleda odlično. Imamo prilično prostora za radnju na glavnoj ulici, i dobro ga koristimo. Imamo nekoliko polica s robom u prednjem delu prostorije i tri prolaza, i sve dobro funkcioniše.

„Ćao!“, pozdravlja me viši muškarac. „Klajv Bersford. Jesi li ti Felisiti?“

Mnogi ljudi, kad čuju *Fiksi*, pomisle da se zovem *Felisiti*. Navikla sam na to.

„Fiksi.“ Smešim se i pružam mu ruku. „Dobro došao kod Farovih.“

„Sajmon.“ Drugi tip samo diže ruku, i izvuče poveliku kutiju iz rendžrovera. „Našli smo vas! Imate lep prostor ovde.“

„Da“, klimnem glavom. „Imamo sreće.“

„Ali nije baš Noting hil, je li?“

„Noting hil?“, ponavljam zbunjeno.

„Džejk je rekao da je njegova porodična radnja na Noting hilu.“

Stiskam usne. To baš liči na Džejka. Naravno da je rekao da nam je radnja na Noting hilu. Verovatno tvrdi i da nam je Hju Grant redovna mušterija.

„Ne, mi smo u Ektonu“, odgovaram uljudno.

„Ali planirate da se proširite i na Noting hil u skorije vreme?“ navaljuje Klajv, dok ulazimo u radnju. „Tako nam je rekao vaš brat.“

Da se proširimo na Noting hil? To je totalna glupost. Znam da je Džejk samo hteo da ostavi utisak na nepoznate ljude u baru. Ali u glavi čujem tatin glas: *Porodica je na prvom mestu, Fiksi.*

„Možda“, kažem slatkim glasom. „Ko zna?“ Uvodim ih u radnju, i širim ruke pokazujući posuđe, plastične kutije i stolnjake. „Dakle, to smo mi.“

Nekoliko trenutaka vlada tišina. Osećam da ovo nije to što su oni očekivali. Sajmon zagleda izložene tegle. Klajv krene napred i radoznalo se zagleda u monopol. Trenutak kasnije, na glavu mu pada crvena gumena loptica.

„Ah!“, on diže pogled. „Šta...“

„Izvinjavam se!“, kažem brzo. „Nemam pojma kako se to desilo!“

Sranje. Sigurno se još neka otkotrljala negde i sprema se da padne.

„Dakle, nameravate da pretvorite radnju u luksuznu prodavnicu delikatesa?“ Sajmon deluje zbunjeno. „Držite li uopšte namirnice ovde?“

Opet se nakostrešim. Ne znam kakve mu je bajke Džejk ispričao, ali mene se to ne tiče.

„Naravno“, klimnem glavom. „Ulje, sirće, začine, takve stvari. Molim vas, spustite tu kutiju.“

„Savršeno.“ On spusti kutiju na izložbenu policu koju smo na vreme raščistili. (Uobičajeno bismo otišli u zadnju prostoriju, ali sada je puna paketa sa mirišljavim svećama, koje treba da raspakujemo.) „Pa, dozvolite da vam objasnim čime se mi bavimo. Nudimo posebne vrste maslinovog ulja.“ Izgovara to na onaj snobovski način – *poosebne*. „Probajte.“

Dok on to govori, obojica vade poveće boce maslinovog ulja iz manjih drvenih kutija. Sajmon brzo vadi nekoliko činijica, a Klajv iznosi unapred pripremljen hleb nasečen na kockice.

Priča mi o nekim maslinjacima u Italiji, ali ja mu ne poklanjam pažnju jer užasnuto buljim u Grega. Upravo sam ga ugledala – i vidim da su mu džepovi još uvek puni gumenih loptica skočica. Prepone mu izgledaju ogromno i grudvasto i jednostavno... *čudno*. Zašto ih nije *povadio*?

Besno prevrćem očima gledajući u njega, što znači: *Zašto još uvek imaš loptice u džepovima?* Greg mi odmah odvрати prevrćući očima, što očigledno treba da znači: *Veruj mi da imam opravdane razloge*.

Uopšte mu ne verujem. Niko ne sumnja u Gregove dobre namere, ali mu je logika nasumična i uznemirujuća. Podseća na dotrajali računar koji radi savršeno sve dok vam ne pošalje sve mejlove iz inboksa u Venecuelu.

„Želite li da probate?“

Odjednom shvatam da je Klajv završio svoju priču i da mi pruža kockice hleba i ulje.

Dok umačem hleb u ulje, mislim: To baš liči na Džejka, da zakaže ovakav sastanak kad mama nije u radnji. Šta on misli, da ovako nešto može da se provuče a da njeno oko sokolovo to ne opazi? Da ona to neće primetiti? Mama sve primećuje. Svaku prodaju, svaku refundaciju, svaki mejl. *Sve*.

Odjednom shvatam da ovi fensi tipovi neprestano krišom gledaju ka Gregovim nabreklim preponama. Mislim, ne mogu to da im zamerim. Taj prizor zaista izgleda uznemirujuće.

„Izvinite što Greg tako čudno izgleda“, kažem, opušteno se smejući. „To nije uobičajeno! On je samo...“

„Imam hormonalni poremećaj!“, prekida me Greg mirno klimajući glavom, a ja se umalo zadavim hlebom. Šta... Šta

uopšte hoće da kaže tim... *Hormonski poremećaj?* „Gadan“, dodaje on značajno.

Navikla sam na Gregove osobenosti, ali ponekad čak i ja ostajem bez teksta.

„Čudna priča“, nastavlja Greg, ohrabren našom pažnjom, „moj brat je rođen samo s pola pankreasa. A mama ima taj šugavi bubreg...“

„Hvala, Greg!“, prekidam ga očajničkim tonom. „Hvala ti za... Hvala.“

Dvojica otmenih tipova izgledaju još zgranutiji, a Greg me samozadovoljno pogleda, kao da kaže: „Spasao sam stvar, zar ne?“

Po otprilike stoti put pitam se da li bismo mogli da pošaljemo Grega na neki kurs. Kurs na kojem bi naučio da ne bude Greg.

„Dakle!“, kažem kad se Greg udalji. „Ova maslinova ulja su božanstvena.“ Ne kažem to iz pristojnosti, to je istina. Sočna su, aromatična i ukusna, posebno ono tamnozeleno, ljutkasto. „Kolika bi bila njihova maloprodajna cena?“

„Sve cene su navedene ovde“, kaže Sajmon, pružajući mi odštampani papir. Preletim pogledom preko cifara – i umalo se onesvestim. Obično sam prilično pribrana u ovakvim situacijama, ali sada čujem sebe kako bez daha pitam:

„Devedeset pet funti?“

„Naravno, ovo je veoma skupocen i luksuzan proizvod“, odgovara glatko Klajv. „Kao što smo vam objasnili, reč je o veoma posebnom maslinjaku, a postupak je jedinstven...“

„Ali niko neće potrošiti devedeset pet kinti na bocu ulja!“ Gotovo mi dođe da se nasmejem. „Ne u ovoj radnji. Žao mi je.“

„Ali kada otvorite prodavnicu u Noting hilu?“ pita Sajmon. „To je sasvim drugačije tržište. Inače, mislimo da je *Porodični delikates Noting hil* sjajno ime.“

Pokušavam da prikrijem preneraženost. *Kako?* Naša prodavnica se zove *Farovi*. To ime joj je dao naš otac, koji se zvao Majkl Far, i nikada se neće zvati drugačije.

„Ovo je maslinovo ulje koje mi prodajemo“, sve nas iznenadi Gregov glas dok on spušta na sto bocu ulja. „Košta pet funti i devedeset devet penija.“ On krupnim sivim očima odmerava tu dvojicu nadmenih tipova. „Samo kažem.“

„Da“, primećuje Sajmon posle kraće pauze. „Pa, naravno, taj proizvod je mnogo drugačiji od našeg. Ne želim da vas uvredim, ali ako biste oboje probali, primetili biste razliku u kvalitetu jeftinijeg ulja. Smem li?“

Primećujem kako je Sajmon vešto uvukao Grega u razgovor. Sada sipa naše ulje od pet funti i devedeset devet penija u činiju i umače u njega kockice hleba. Probam ih i odmah shvatam šta on hoće da kaže. Naše ulje je razređenije.

Ali morate poznavati naše mušterije. Morate znati njihova ograničenja. Upravo zaustim da kažem Sajmonu da su naši kupci praktični i pragmatični ljudi i da nema nikakve šanse da oni potroše devedeset pet funti na ulje, kad se vrata otvore i vidim kako u radnju krupnim koracima ulazi Džejk.

Džejk izgleda upečatljivo. Uvek je tako izgledao. Ima tatinu jaku bradu i njegove blistave oči, i zaista je lepo obučen. Kao otmeni agent za prodaju nekretnina. Marinskoplavi sako, kravata, sjajne skupocene cipele. I manžetne s dugmadima.

Čim ga ugledam, poznata osećanja nasrću na mene poput gavranova koji lepeću krilima. *Nepodobna. Kriva. Manje vredna. Nikakva.*

To nije ništa novo. Moj stariji brat uvek u meni izaziva takva osećanja, a zašto i ne bi? Ako i u šta verujem koliko u to da je *porodica na prvom mestu*, onda je to *budi pošten*. Ja sam uvek poštena i iskrena, ma koliko to bilo bolno.

A bolna je istina da je Džejk uspešan a da sam ja neuspešna. On je pokrenuo uvozno-izvozna firmu bez ičije finansijske pomoći. Uspeo je basnoslovno da zaradi na nekoj vrsti bešavnih gaćica boje kože koje je prodao nekom diskontu. On ima skup auto i poslovne kartice i master iz poslovne administracije (bezmalo).

Ja sam uzela zajam od mame („naše nasledstvo“, kako ga Džejk uvek zove) i pokušala da osnujem firmu za ketering, i propala. I još uvek nisam vratila taj novac.

Nisam crna ovca naše porodice. To bi bilo zanimljivo i glamurozno. Ja sam samo tupa, glupa ovca koja još uvek ima ispod kreveta hrpu tamnozelenih kecelja sa izvezenim logom „*Fino od Farovih*“. (Sve ostalo sam prodala, ali njih nisam uspela da se otarasim.) A kad god sam u Džejkovoj blizini, osećam se još gluplje i tupavije. Ono kao, *bukvalno* glupo. Jer ne umem ni reč da progovorim, a i kad pokušam, počnem da mucam.

Imam svoje mišljenje. Imam ideje. Stvarno ih imam. Kad sama upravljam prodavnicom – ili s mamom – umem da govorim ljudima šta da rade. Umem da se postavim. Ali kada sam pored Džejka, a ponekad i Nikol, uvek oklevam pre nego što se usudim da iznesem svoje mišljenje. Jer u vazduhu visi neizgovorena poruka: *Pa šta ti znaš? Tvoja firma je propala.*

Jedina osoba pored koje se osećam kao da to nije važno i da ipak nešto vredim jeste mama. Da nema nje, ne znam kako bih se izborila.

„Momci!“, pozdravlja Džejk goste. „Već ste tu! *Bongiorno.*“

Bongiorno. Tako on razgovara s njima. Odrasli smo u istoj porodici, ali ne mogu zamisliti da budem osoba koja govori *bongiorno*.

„Džejk!“ Klajv ga pljesne po leđima. „Moj čovek.“

„Ovo ti je Noting hil?“ zadirkuje ga Sajmon, stežući mu ruku. „Ovo je Ekton, jebote!“

„To je samo početak imperije“, odgovara Džejk sa širokim osmehom. Zatim mi dobaci oštar pogled, koji umem tačno da protumačim. On znači: „Nisi me valjda ti uvalila u to?“

Odgovaram mu pogledom koji govori: „*Porodični delikates Noting hil?*“ Ali on se pravi lud.

Džejk se često pravi lud kad je sa svojim fensi prijateljima. Verovatno se plaši da ću provaliti neke izmišljotine koje ponekad priča. Nikad to ne bih uradila – *porodica je na prvom mestu* – ali primećujem kada malo iskrivljuje istinu. Na primer, kad priča u koju je školu išao (naziva sebe „gimnazijalcem“, ali je zapravo išao u običnu srednju). A ponekad pominje i „naš kutak na selu“. Nemam pojma kakav bi to „kutak“ mogao da bude – možda stari nužnik na kraju mamine bašte?

„Pa to su ta čuvena ulja!“, uzvikuje Džejk. „*Fantastico!*“

„Moraš da dođeš da vidiš maslinjak, Džejk“, kaže srdačno Sajmon. „Stvarno je neverovatan.“

„Rado“, oteže Džejk. „Obožavam te krajeve.“

Ne sećam se da je Džejk ikad u životu bio u Italiji, mada, naravno, ne nameravam to da kažem.

„Znaš li da boca košta devedeset pet kinti?“, pitam oprežno Džejka. „Rekla bih da naši kupci ne mogu to da priušte, šta misliš?“

Vidim kako se Džejk nervozno trgao, a znam i zašto. Ne želi da ga podsećam na naše praktične i štedljive mušterije. On želi nepostojeće preboga mušterije.

„Ali ako hoćeš luksuz, ovo je prava roba.“ Klajv potapše bocu. „Ukus je božanstven, siguran sam da se Fiksi slaže.“

„Sjajan je“, kažem. „Izvanredan. Samo... znate. Hoće li to naše mušterije umeti da cene?“

Naravno, glas mi već drhti. Postavljam pitanja umesto da iznosim tvrdnje. Džejkovo prisustvo tako utiče na mene. I mrzim sebe zbog toga, jer tada zvučim nesigurno, a nisam nesigurna. *Nisam.*

„Naučiće da ga cene“, otresa me Džejk. „Organizovaćemo degustacije, i slično...“ On se obraća Klajvu i Sajmonu. „Sigurno ćemo poručiti, momci, samo je pitanje koliko.“

Osećam nalet panike. Ne možemo raditi porudžbinu na licu mesta, posebno dok mama nije tu.

„Džejk, možda bi trebalo prvo da popričamo o tome?“, pitam.

„Nemamo o čemu da pričamo“, odbrusi on, pogledom mi očigledno poručujući: *Ućuti.*

O bože. Iako oni gavranovi lepeću oko mene i udaraju me krilima po licu, moram da istrajem. Zbog mame.

„Samo sam...“ Glas mi opet drhti i ja se nakašljem. „Naše mušterije dolaze ovamo da kupe praktične i povoljne proizvode. Ne kupuju luksuznu robu.“

„Pa, možda ćemo morati da ih *obučimo*“, brecne se Džejk. „Da ih nećemo naučiti. Da njihova mediokritetska nepca priviknemo na finije ukuse.“ On uzima kockicu hleba, umoči je u ulje od pet funti i devedeset devet penija i ubaci u usta pre nego što iko od nas stigne išta da kaže. „Mislim, ovo je božanstveno“, mumla on, žvaćući hleb. „To je nešto sasvim drugačije. Orašasto, sočno... prosto se *oseća* kvalitet. Momci, šta da vam kažem, čestitam. Zaista sam oduševljen.“

On pruža ruku, ali je ni Sajmon ni Klajv ne prihvataju. Čini se da su suviše zabezegnuti da bi se uopšte pokrenuli.

„Pa, koje je ovo?“, pita Džejk, konačno progutavši zalogaj. „Je li to ono najskuplje?“

Tišina. Ne usuđujem se da dignem pogled. Svaka *čestica* mog bića grči se od blama zbog Džejka.

Ali skidam kapu buržujima: ponašanje im je besprekorno. Na Klajvovom licu ne pomera se nijedan mišić dok brzo i umešno nalazi izlaz iz te situacije.

„Nisam baš *sasvim* siguran koje je to?“, pita on Sajmona, mršteći se.

„Ni ja nisam siguran“, odgovara Sajmon, shvatajući nago-veštaj. „Mislim da smo, možda, pomešali činijice, pa...“

„Verovatno smo pogrešili što smo doneli toliko različ-
tih vrsta.“

„Apsolutno“, odvratila Sajmon. „Na kraju sva počinju da liče jedno na drugo!“

Tako su ljubazni prema Džejku, dok on nema nikakvog pojma o tome, pa poželim da kažem: *Hvala vam, buržuji. Hvala vam što ste tako dobri prema mom bratu, mada on to čak i ne zna.*

Ali naravno, ne govorim to. Sajmon i Klajv se pogledaju i čini se da su se prećutno sporazumeli da sve sklone. Svi se i dalje smeškamo i ćaskamo dok oni pakuju svoju robu i predlažu nam da porazgovaramo i da ćemo se čuti.

Kad sednu u auto i krenu, i Džejk i ja zaustimo da kažemo nešto – ali on prvi progovara.

„Lepo si to odradila, Fiksi“, kaže on iznervirano. „Oterala si ih. Svaka čast.“

„Slušaj, Džejk, izvini“, kažem, a onda proklinjem sebe što se izvinjavam. *Zašto to uvek radim?* „Ja sam... stvarno mislim...“

„Znam šta ti misliš“, prekida me on potcenjivačkim tonom. „Ali *ja* ovde pokušavam da strateški gledam na budućnost radnje. Bolje. Veće. Kvalitetnije. Unosnije.“

„Da, Džejk, ali devedeset pet kinti za jednu bocu masli-
novog ulja“, kažem molećivo. „Ne misliš valjda ozbiljno.“

„Što da ne?“, brecne se on. „Prodaju ga u *Herodsu*.“

Ne znam čak ni šta da odgovorim na to. *Herods?*

Svesna sam da nas Greg posmatra, i brzo nalepim osmeh na lice. Tata bi nas *ubio* da vidi da se međusobno svađamo u radnji.

„Džeki?“ Okrećem se i vidim Lejlu, Džekovu devojku, kako ulazi u prodavnicu u preslatkoj žutoj haljini sa širokom suknjom, i s naočarima za sunce na glavi. Lejla me uvek podseća na Bambija. Ima duge, tanke noge i nosi visoke sandale s platformama koje klepeću kao kopita, i posmatra svet kroz duge trepavice kao da nije sigurna da li će neko pucati u nju. Vrlo je ljupka i stvarno ne mogu da se svađam sa Džekom pred njom.

Ne samo zato što je ona slatka, već i zato što je *porodica na prvom mestu*. Lejla nije član porodice. Ne još. Zabavlja se sa Džekom već tri godine – upoznali su se u klubu – i nikad ih nisam čula da se svađaju. Lejla mi ne liči na svađalicu, ali sigurno se ponekad naljuti na Džejka? Međutim, nikada to nije spomenula. Zapravo, jednom mi je rekla: „Džejk je prava dobrica, zar ne?“, a ja sam umalo pala na teme. Džejk? *Dobrica?*

„Ćao, Lejla“, kažem, ljubeći je. Mršava je i sitna kao detence; zapravo, čudi me da uspeva da nosi toliko velikih, sjajnih kesa. „Bila si u kupovini?“

„Častio sam gospođu“, kaže nadmeno Džejk. „Imamo poklon i za mamu.“

Džejk uvek zove Lejlu „gospođom“, iako nisu čak ni vere-ni. Ponekad se pitam da li joj to smeta, ali nikad nisam primetila da Lejli išta smeta. Jednom je Džejk došao u radnju na porodični sastanak i tek posle sat vremena shvatili smo da je ostavio Lejlu u autu da pazi da ne naiđu službenici parking-servisa. Ona se uopšte nije bunila – samo je sedela i igrala se telefonom, pevajući nešto sebi u bradu. Kad je mama

viknula: „Džejk! Kako si mogao tako da ostaviš Lejlu?“, on je samo slegnuo ramenima i rekao: „Sama se ponudila.“

Sada mi Lejla maše sjajnom *Kristijan Dior* kesom, a ja zavirim u nju, pomalo potištena. Ja ne mogu da kupim mami *Kristijan Dior* parfem. Još uvek. Ona voli i *Senkčueri* kozmetiku, koju sam joj ja kupila. A sad me i sama pomisao na mamu umiruje. Naravno, ne treba uopšte da brinem zbog ovoga – mama će sve to srediti. Ona će razgovarati sa Džejkom na onaj svoj smireni, odlučni način. Neće mu dopustiti da naruči to smešno skupo maslinovo ulje.

Mama upravlja porodicom, kućom, radnjom... u suštini, svim i svačim. Ona je naš izvršni direktor. Naše sidro. Kad je tata iznenada umro od infarkta, kao da je nešto u njoj eksploziralo. Kao da se sva ta negativna energija njenog bola pretočila u odlučnost da to *neće* uništiti prodavnicu, ni porodicu, niti bilo šta drugo. Ona nas je sve bodrila u poslednjih devet godina i uz sve to išla na zumbu i pored svega ostalog ume da pravi lisnato testo bolje od bilo koga drugog. Neverovatna je. Kaže da uključuje tatu u sve što radi i da on s njom priča svake noći. Što zvuči uvrnuto – ali ja joj verujem.

Mama je uobičajeno u ovoj radnji od jutra do mraka. Jedini razlog što sad nije tu jeste to što večeras slavi rođendan i uzela je slobodan dan da sve pripremi. I da, neke žene njenih godina – ili bilo kojih godina – dopustile bi da drugi kuvaju *za njih*, na njihov rođendan. Ne i mama. Ona pravi rolnice s kobasicama, voldorf salatu i pitu sa jabukama, svakog drugog avgusta koji pamtim. To je tradicija. Mi, Farovi, mnogo polazemo na tradiciju.

„Uzgređ, sredio sam ti onaj račun za popravku auta“, kaže Džejk Lejli. „Pozvao sam tipa. Rekao sam: 'Maltretirao si mi devojkicu. Nemoj više da ti to padne na pamet.' Izvinjavao se.“

„Džejk!“, uzvikne Lejla. „Ti si moj junak!“

„I mislim da bi trebalo da uzmeš nešto bolje“, dodaje Džejk nemarno. „Kupićemo ti noviji model. Pogledaćemo to ovog vikenda.“

„O, Džejki.“ Lejline oči zasijaju i ona pogleda u mene. „Zar on nije najslađi?“

„Hmm... jeste.“ Nesigurno joj se smeškam. „Apsolutno.“

U tom trenutku, na kasu dolaze Morag i njena mušterija – jedna sredovečna žena. Džejk se odmah pretvara u uslužnog prodavca, široko joj se osmehuje i pita: „Jeste li našli sve što vam je potrebno? Ah, nož za ljuštenje. A sad, bojim se da ću *morati* da vam postavim jedno nezgodno pitanje: imate li više od osamnaest godina?“

Žena se zakikoće i pocrveni, pa čak se i ja osmehnem. Džejk ume da bude vrlo dopadljiv kad to želi. Dok ona izlazi, svi joj vičemo „Doviđenja“ nekoliko puta i smešimo se sve dok se vrata ne zatvore. Tada Džejk iz džepa vadi ključeve auta i vrti ih oko prsta. To radi još otkad je dobio svoj prvi auto.

Znam šta bih želela da mu kažem. Gotovo vidim reči kako se oblikuju ispred mene u oblačiću. Razumne, usrdne reči u vezi s radnjom. U vezi sa onim što radimo. U vezi sa tatom. Ali nekako ne uspevam da te reči iz oblačića pretočim u govor.

Džejk izgleda zamišljeno i znam da ne treba da ga uznemiravam. Lejla stoji mirno kao i ja i čeka, zabrinuto se mršteći.

Lejla je tako ljupka. Ljupka i nežna i nikada nikom ništa ne zamera. U životu najozbiljnije shvata manikir, jer je to njen posao i njena strast. Ali čak i ne trepće gledajući moje iskrzane nokte, a kamoli da ih kritikuje. Ona jednostavno prihvata sve onako kako jeste, uključujući tu i Džejka.

Džejk konačno prestaje da vrti ključeve i trgne se. Nemam pojma kakve ga to misli opsedaju. Uzimajući u obzir da smo zajedno odrasli, zaista ne razumem Džejka naročito dobro.

„Idemo onda kući“, kaže on. „Da pomognemo mami.“

Znam da, kad kaže „da pomognem mami“, Džejk zapravo misli „da otvorim pivo i da gledam sportski kanal“, ali mu se ne suprotstavljam.

Kuća nam je udaljena deset minuta pešice od radnje; ponekad mi se čini da je jedna deo druge. Okrećem se da razvrstam prostirke za sto koje su se izmešale, kada me Lejla pita: „Šta ćeš obući, Fiksi?“, uzbuđeno, kao da idemo na matursko veče.

„Nemam pojma“, odgovaram zbunjeno. „Valjda neku haljinu. Ništa posebno.“

To je mamin rođendan. Doći će njeni prijatelji, susedi i čika Ned. Hoću da kažem, želim da izgledam lepo, ali to ipak nije prijem u ambasadi.

„Ah... dobro.“ Lejla izgleda zbunjeno. „Znači nećeš...“

„Neću šta?“

„Mislila sam, pošto...“

Ona značajno začuti, kao da ja tačno znam o čemu priča.

„Pošto šta?“ Upiljim se u nju, a Lejla se na svojim platformama odjednom okrene Džejku.

„Džejki!“ kaže ona, svojom verzijom prekornog tona. (Suštinski, i dalje ushićenim cviljenjem.) „Zar joj nisi rekao?“

„Ah, da. Tačno.“ Džejk prevrće očima i pogleda me. „Rajan se vratio.“

Šta?

Zabezeknuto buljim u njega. Ne mogu da govorim jer odjednom nemam vazduha u plućima, ali moj mozak već analizira reč „vratio“ neumoljivo poput računarskog programa. „Vratio se.“ Šta znači to što se „vratio“? Vratio se u Englesku? Vratio se kući? Vratio se meni?

Ne, ne meni, *naravno* ne meni...

„Vratio se u zemlju“, objašnjava Lejla, saosećajno me gledajući. „Nije mu išlo sa tom Amerikankom. Dolazi na rođendan. I pitao je za tebe.“

TREĆE POGLAVLJE

Ne znam koliko se puta srce može slomiti, ali moje se slamalo bezbroj puta, i svaki-svakcijati put ga je lomio Rajan Čoker.

Mada on to i ne zna. Prilično sam dobro skrivala svoja osećanja. (Bar tako mislim.) Ali istina je da sam se prilično žestoko zaljubila u Rajana još kad mi je bilo deset godina a njemu petnaest i kad sam srela njega i Džejka sa grupom dečaka u *Burger kingu*. U trenu me je opčinio. Kako je mogao da me *ne* opčini s tom plavom kosom, tim profilom i tim svojim sjajem?

U vreme kad sam krenula u srednju školu, Rajan i Džejk su bili najbolji drugovi i Rajan je dolazio u našu kuću svakog vikenda, šalio se i očijukao s mamom. Za razliku od svih ostalih dečaka tog uzrasta, imao je savršen ten. Umeo je da namesti frizuru. Bio je *toliko* zgodan da je na njemu čak i školska uniforma izgledala seksepilno.

A imao je i novca. Šaputalo se o tome. Neki rođak mu je ostavio malo bogatstvo. Većito je pravio žurke i za sedamnaesti rođendan dobio je na poklon auto. Kabriolet. Imam

dvadeset sedam godina i sigurna sam da nikada neću imati kabriolet. Rajan i Džejk su se u njemu vozicali po Londonu, sa spuštenim krovom i odvrnutom muzikom, kao rok zvezde. Zapravo, Rajan je upoznao Džejka sa tom otmenom, fenserajskom ekipom koja je išla po žurkama. Njih dvojica su odlazili u klubove o kojima čitate u tabloidima, i hvalili se time sutradan kod nas u kući. Kad sam dovoljno odrasla, mama me je pustila da ponekad izlazim sa Džejkom i Rajanom, i tada sam se osećala kao da sam dobila premiju na lutriji. Oko njih je vladalo takvo uzbuđenje, a odjednom sam i ja postala deo toga.

Rajan je umeo da bude i iskreno predusretljiv. Uvek ću se sećati jedne večeri kad smo otišli u bioskop. Upravo sam bila raskinula s dečkom po imenu Džejson, a iza nas je sedela grupa njegovih drugara. Počeli su da me zadirkuju i da mi se smeju, i Rajan se odjednom okrenuo i nasrnuo na njih. Sutradan se to pročulo po školi, i svi su govorili: „Rajan voli Fiksi!“

Naravno, ja sam se smejala tome. Ponašala sam se kao da je to šala. Ali sam zapravo bila oborena s nogu. Osećala sam da smo sada povezani. Stalno sam mislila: „*Sigurno* ćemo na kraju biti zajedno. *Sigurno* nam je suđeno da budemo par.“

Tokom godina, toliko puta sam pomislila da mi se pruža prilika. Onaj put u *Pica ekspresu*, kad me je nežno poljubio prilikom pozdrava. Jednom kad mi je stegnuo butinu. Jednom, kad me je pitao imam li dečka. Na tatinoj sahrani, kad je na pomenu sedeo pored mene i slušao me kako beskonačno pričam o tati. Na mom dvadeset prvom rođendanu na karaokama je otpevao *Don't Want To Miss A Thing*, gledajući pravo u mene dok mi je srce treperilo kao poludeli leptir i pomislila sam: „Da, da, to je to...“ Ali te večeri je otišao s nekom Tamarom. Godinama sam ga, potajno roneći suze,

posmatrala kako izlazi sa, kako mi se činilo, svim devojkama u Zapadnom Londonu, i ne pogledavši me.

A onda se pre pet godina odselio u El-Ej da tamo postane filmski producent. Pravi *filmski producent*. Ne postoji glamurozniji i nedostižniji posao. Još uvek imam vizitkartu koju mi je dao pre nego što je otišao, sa apstraktnim logom i adresom na Vilšir bulevaru.

Bilo bi lakše zaboraviti ga da je nestao zauvek – ali nije. Stalno se vraćao u London i uvek dolazio da vidi Džejka, u vrtlogu sjaja i uzbuđenja. Talasasta plava kosa bila mu je neprestano izbledela od sunca. Beskrajno je pričao o slavnim ličnostima. Nemarno bi spomenuo Toma, a ja bih pomislila: „Tom? Na kog to Toma misli?“ A onda bih odjednom shvatila da misli na Toma Kruza, srce bi mi se steglo i pomislila bih: „O bože, poznajem nekoga ko *poznaje Toma Kruza*?“

U međuvremenu sam, naravno, izlazila sa drugim momcima. Ali Rajana sam nosila u srcu. A onda je, prošle godine, punih šesnaest godina pošto sam ga prvi put srela, došao na Džejkov rođendan stvarno pijan i nesrećan – nikad nisam saznala čitavu priču, ali imala je neke veze s tim što ga je izvršni direktor studija izradio.

Stvarno umem da slušam, i tako sam ga pustila da blati tog tipa, klimala glavom i tešila ga. Konačno se izduvao, i videla sam da se zagledao u mene. Ono, stvarno se zagledao. Kao da je upravo shvatio da sam prava, odrasla žena. Rekao je: „Znaš, Fiksi, oduvek si mi se sviđala. Tako si nepatvorena. Tako si đavolski osvežavajuća.“ A onda je dodao, kao da je zbunjen: „Zašto se nikad nismo smuvali?“

Srce mi je tuklo kao ludo, ali sam jednom u životu uspela da budem pribrana. Samo sam ga pogledala i malo počutala, a onda rekla: „Pa eto.“

A on mi je uputio onaj svoj lenji osmeh, i rekao: „Eto.“

O *bože*, to je bilo neverovatno. Otišli smo odatle oko tri minuta kasnije. Odveo me je u stan u kojem je tada boravio i tamo smo proveli noć ispunjavajući sve moje pubertetske fantazije, i još mnogo više od toga. Mozak mi je neprestano vrištao: „Desilo se! Ja sam sa Rajanom! To se stvarno dešava!“ Punih deset dana bila sam u zanosu ushićenja.

A onda se on vratio u El-Ej.

Mislim, naravno da se vratio u El-Ej. Šta sam očekivala: da će me zaprositi?

(Na to pitanje neću da odgovorim. Čak ni u sopstvenoj glavi. Zato što bih tako mogla da otkrijem svoju paćeničku fantaziju: da ćemo biti jedan od onih parova kojima je „suđeno da budu zajedno“ celog života, koji su to konačno shvatili, i posle toga se više nikada nisu rastali.)

Kada je pošao na aerodrom tog sivog aprilskog jutra, poljubio me je, kako mi se činilo, sa iskrenim žaljenjem, i rekao: „Ti mi činiš dobro, Fiksi.“ Kao da sam dijeta sa sokovima, ili TED konferencija.*

Odgovorila sam, što sam mirnije mogla: „Nadam se da ćeš opet doći da se vidimo.“ Što nije bilo baš sasvim istina. *Zapravo* sam se nadala da će on odjednom uzviknuti: „Sad shvatam istinu! Fiksi, najdraža moja, ne mogu da živim bez tebe i hoću da udeš sa mnom u ovaj avion, *sad*.“

Kako god. Začudo, to se nije desilo.

* Engl.: *Technology, Entertainment, Design – Tehnologija, zabava, dizajn*, globalni skup konferencija u vlasništvu privatne neprofitne fondacije *Sapling Foundation*. Slogan ovih konferencija jeste „Ideje vredne širenja“. Od 2014. godine glavna TED konferencija održava se jednom godišnje u Vankuveru (Britanska Kolumbija). (Prim. prev.)

Onda sam od Džejka saznala da Rajan u El-Eju ima novu devojkicu koja se zove Arijana i da se stalno svađaju, ali da se prilično ozbiljno zabavljaju. Tražila sam ih na Fejsbuku nekoliko puta. (Dobro, stalno.) Pisala sam mu opuštene, prijateljske poruke, a onda ih brisala. I sve vreme se pretvarala da je sve u redu. Pred mamom, Džejkom, svima. Jer, šta sam drugo mogla?

Ali sve su to bile laži. Nikada se nisam pomirila s tim da sam ga izgubila. Još uvek sam se potajno, sumanuto, nadala.

A sada se on vratio. Te reči mi damaraju u mozgu poput bubnja – *vratio se, vratio se* – dok kao zanesena četrnaestogodišnjakinja stojim u *Anas aksesorajz* prodavnici modnih detalja, usplahireno isprobavajući šnalice za kosu. Kao da će izbor pravog ukrasa za kosu nekako volšebno navesti Rajana da se zaljubi u mene.

Nisam mogla da odem pravo iz radnje kući. Šta ako je on već tamo, leškari na sofi, spreman da me obori s nogu onim svojim neodoljivim osmehom? Trebalo mi je malo vremena. Morala sam da se pripremim. Zato sam u pet po podne rekla Gregu da zatvori radnju i krenula u Haj strit. Kupila sam sebi novi karmin. A sad stojim ispred jedne gondole u prodavnici, pokušavajući da zapanjujuće preobrazim svoj izgled dijamantskom šnalom od tri funte i devedeset devet penija. Ili bi možda trebalo da kupim cvet.

Sjajni rajf za kosu?

Znam da je sve ovo samo zavaravanje. Ne smem čak ni da razmišljam o značaju ponovnog susreta s Rajanom i zato se umesto toga usredsređujem na nebitni detalj koji niko neće ni primetiti. To je priča mog života.

Na kraju kupujem dve ukosnice sa perlicama, neke dijamantske šnale i zlatne viseće minduše za sreću. Plaćam sve to i izlazim na ulicu. Vreme je sasvim prijatno. Mama sigurno

već postavlja sto. Stavlja na njega kartonske čaše. Umotava viljuške i noževe u salвете. Ali ipak mi treba još malo vremena. Moram da se saberem.

Bez razmišljanja ulećem u *Kafe Alegro*, naš omiljeni porodični kafić. Kupujem kesicu kafe za mamin aparat – kafe nikad dosta, a u *Alegro* prodaju najbolju – i naručujem čaj od nane te sednem kraj prozora. Pokušavam da smislim kako tačno da se pozdravim s Rajanom. Kakve vibracije treba da prenesem. *Ne* nametljive ni zahtevne, već samouverene i primamljive.

Sa uzdahom uzimam kesicu iz *Anas aksesorajza*, vadim ukosnice s perlicama i prislanjam ih na kosu, škiljeći u ogledalce. Nijedna od njih ne izgleda ni izbliza primamljivo. Isprobavam zlatne minduše i žmirnem. O bože. Grozno. Možda bi trebalo da ih vratim.

Odjednom primećujem momka koji sedi preko puta mene i posmatra me preko poklopca svog laptopa smeškajući se, i u trenutku pocrvenim. Šta ja to radim? U normalnim okolnostima, nikad ne bih isprobavala ukosnice u kafiću. Izgubila sam svaki osećaj za pristojnost.

Dok guram šnalice i minduše nazad u kesu, na sto mi kapne voda i ja dižem pogled. Kad se malo prisetim, još otkad sam sela nešto kaplje s tavanice, samo što je dosad kapalo u kofu na podu.

Konobarica je tu u blizini, upravo donosi topli sendvič jednoj mušteriji, i kad se okrene ja je pozovem.

„Hej, s tavanice vam nešto kaplje.“ Upirem prstom naviše a ona kratko baci pogled u tom pravcu, a onda slegne ramenima.

„Da. Stavili smo kofu.“

„Ali kaplje i na sto.“

Dok zagledam tavanicu, vidim dva mesta odakle kaplje voda i vlažnu mrlju. Čitava tavanica izgleda vrlo loše. Pogledam u momka preko puta da vidim je li i on to primetio, ali on sad telefonira i čini mi se da se sasvim uživeo u razgovor.

„Da“, govori on, glasom koji odiše znanjem i ugladenošću. „Znam, Bile, ali...“

Fino odelo, primećujem. Sjajne, skupe cipele.

„Na spratu iznad rade nešto.“ Konobarica izgleda krajnje nezainteresovano. „Javili smo im. Možete se premestiti ako hoćete.“

Trebalo je da se zapitam zašto je mesto pored prozora slobodno, kad je inače čitav kafić pun. Osvrćem se da vidim ima li još negde mesta, ali nema.

Pa, nisam cepidlaka. Mogu da podnesem koju kap vode. Ionako uskoro odlazim.

„U redu je“, kažem. „Samo sam htela da vas obavestim. Možda ćete morati da stavite još jednu kofu.“

Konobarica opet slegne ramenima sa izrazom koji prepoznajem – a to je čuveni izraz *upravo završavam smenu, pa šta me briga?* – i vraća se za šank.

„Boga mu!“, uzvikne odjednom momak preko puta. Diže glas i iznervirano maše rukom.

Kad čujem reči *boga mu*, nasmešim se u sebi. Taj izraz je tata koristio. Ne čujem ga više baš često.

„Znaš šta?“, govori on sad. „Muka mi je od tih intelektualaca sa po šest diploma sa Kembridža.“ Malo sluša, pa nastavi: „*Ne bi* trebalo da bude tako teško pronaći nekoga za taj posao. *Ne bi* trebalo. Ali koga god mi Klo nađe... znam. Ne bi to očekivao. Ali oni samo hoće da mi pričaju svoje mudre teorije s univerziteta. Neće da *rade*.“

On se naginje napred, gucne svoju kafu i na trenutak pogleda u mene. Ne mogu da obuzdam osmeh, jer iako on to ne zna, meni se opet čini da slušam tatu.

Na prvi pogled, on nimalo ne liči na mog tatu. Moj tata je bio trgovac ogrubelog lica. Ovaj momak je tridesetogodišnji poslovni čovek sa otmenom kravatom. Ali u njegovom glasu čujem upravo istu vrstu energije; isti pragmatizam; istu netrpeljivost prema tim mudrim sveznalicama. Ni tata nikad nije hteo da sluša teorije. *Hajde, uradi to*, govorio je.

„Samo hoću da zaposlim nekog bistrog, razumnog i odlučnog, ko zna kako svet funkcioniše“, govori sad taj tip, prolazeći prstima kroz kosu. „Nekoga ko je bio *u* svetu, a ne samo pisao disertaciju o njemu. Ne treba im čak ni prokleta diploma! Treba im samo zdrav razum! Razum!“

Mršav je i izgleda snažno, letnje preplanuo. Tamnosmeđa kosa, tu i tamo posvetlela od sunca. Dok ponovo poseže za kafom, listovi sobnog bilja bacaju senke po njegovom licu. Jagodice su mu izdužene, ravne i jake. Oči su mu... ne mogu baš tačno da odredim. Smeđe ili smeđezelenkaste, čini mi se, dok ga krišom gledam. Zatim ih u trenutku obasja svetlo, a ja odjednom ugledam zeleni odsjaj. To su šumske oči.

Imam običaj da tako određujem boju očiju. Moje su dupli espresso. Rajanove su kalifornijsko nebo. Mamine su morsko-plave. A oči ovog tipa su šumske.

„Znam“, kaže on sad nešto smirenije, pošto se očigledno izduvao. „Imam još jedan sastanak sa Klo sledeće nedelje. Siguran sam da se ona unapred raduje tome.“ Usne mu se iznenada izvijaju u zarazan osmeh.

On ume da se šali na svoj račun. U tome je bolji od tate, koji je bio najslađa i najdobročudnija osoba na svetu, ali nije čak ni *kapirao* poentu duhovitog nadmudrivanja, ni šale na sopstveni račun. Tati nikada ne biste mogli poslati šaljivu, okrutnu rođendansku čestitku. On bi se jednostavno uvredio ili rastužio.

„Ah, tako.“ Tip se promeškolji na stolici. „Slušaj, žao mi je.“ On opet prolazi rukom kroz kosu, ali ovog puta ne deluje energično, već uznemireno. „Samo sam... to se neće desiti. Znaš, Brajoni, ona uvek trči pred rudu, pa... ne. Nema kućne teretane, za sada ne. Tanjini nacrti su bili odlični, ona je vrlo nadarena, ali... da. Platiću joj za to što je uradila, naravno... Ne, *ne* večerom“, dodaje on odlučno. „Pravom fakturom. Inistiram.“ On nekoliko puta klimne glavom. „Dobro. Vidimo se uskoro. Pozdrav.“

U glasu mu se opet oseća onaj jetki humor, ali kada prekine vezu zagleda se kroz prozor, kao da pokušava da se sredi. Čudno je to, ali osećam se kao da poznajem tog tipa. Ono kao, *kapiram* ga. Da nismo dvoje uzdržanih Britanaca u londonskom kafiću, možda bih i proćaskala s njim.

Ali jesmo. I to se jednostavno ne radi.

I tako se kao i svaka Londonka pretvaram da nisam čula ni reč od njegovog razgovora, i usredsređeno buljim u vazduh izbegavajući njegov pogled. On počinje da kucka po svom laptopu a ja pogledam na sat. Pet i četrdeset pet minuta. Treba uskoro da krenem.

Na telefon mi stiže poruka i ja je otvaram, suludo se nadajući da mi to Džejk piše: „Rajan je tu“. Ili još bolje, da mi se Rajan sam javlja. Ali naravno, nije. To mi Hana odgovara na poruku koju sam joj ranije poslala. Brzo bacim pogled na njene reči:

Rajan se vratio? Mislila sam da je u El-Eju.

Ne uspevajući da obuzdam osmeh, odmah kuckam odgovor:

Bio je!!! Ali sad je tu i slobodan je i pitao je za mene!!!!

Šaljem poruku, u tom trenutku shvatajući svoju grešku. Otkucala sam suviše uzvičnika. Hana će ih shvatiti kao upozorenje. Za minut će me pozvati.

Družim se s Hanom još otkad smo imale jedanaest godina i otkad smo obe izabrane za redare u školi. Obe smo odmah shvatile da smo pronašle srodnu dušu. Obe smo uredne. Obe volimo spiskove. Obe vredno radimo. Mada, pošteno govoreći, Hana je još marljivija od mene. Ona nikad ne oteže i ne traži izgovore. Šta god treba da uradi, radi to odmah, bilo da je u pitanju povraćaj poreza ili čišćenje frižidera ili to da treba da kaže momku da joj se ne sviđa kako je on ljubi, na prvom sastanku. (Da bih bila poštena prema njemu, moram reći da je to muški primio. Pitao ju je: „Kako onda *voliš* da te ljubim?“ I ona mu je pokazala. A sad su venčani.)

Ona je najrazumnija, najrazboritija osoba koju poznajem. Radi kao aktuar* i kupuje božićne poklone u julu i... evo je. Njeno ime mi iskače na ekranu. Zнала sam.

„Ćao, Hana.“ Nemarno se javljam na telefon, kao da ne znam zašto me zove. „Kako si?“

„Rajan, a?“, pita ona, ne obraćajući pažnju na moj pozdrav. „Šta se desilo s onom devojkom u El-Eju?“

„Očigledno su raskinuli.“ Trudim se da govorim mirno, mada neki glas u meni peva: *Raskinuli su! Raskinuli su!*

„Hmm.“ Ona ne zvuči ubeđeno. „Fiksi, mislila sam da si ga prebolela. *Konačno.*“

Ne osuđujem je što naglašava to *konačno*. Otvarala sam srce pred Hanom kad je o Rajanu reč gotovo od prvog dana

* Stručnjak koji se, koristeći matematičke metode teorije verovatnoće, statistike i finansijske matematike, bavi problemima finansijske neizvesnosti i rizika. Posao aktuara za projekciju budućih događaja uključuje analizu podataka iz prošlosti, razvoj modela i procenu postojećih rizika. (Prim. prev.)